

Щоденний звіт № 75/2021

від 1 квітня 2021 року¹

Короткий виклад

- У Донецької області СММ зафіксувала 1 порушення режиму припинення вогню. За попередній звітний період у цій області зафіксовано 13 таких порушень.
- У Луганській області Місія зафіксувала 40 порушень режиму припинення вогню. За попередній звітний період у цій області таких порушень не зафіксовано.
- Поблизу Бугаївки Луганської області, за оцінкою, у бік БПЛА СММ малого радіуса дії стріляли зі стрілецької зброї.
- Спостерігачі уточнювали повідомлення щодо смерті чоловіка внаслідок вогню зі стрілецької зброї в невідконтрольній урядові Олександрівці Донецької області.
- Місія продовжила здійснювати моніторинг на ділянках розведення сил і засобів у районах Станиці Луганської, Золотого та Петрівського.
- СММ сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення техобслуговування та забезпечення функціонування життєво важливих об'єктів цивільної інфраструктури.
- Місія продовжувала спостерігати за ситуацією з цивільним населенням, зокрема на 4 КПВВ, а також на 2 відповідних блокпостах збройних формувань у Донецькій і Луганській областях.
- Свободу пересування СММ і далі обмежували в невідконтрольних урядові районах, зокрема на блокпості збройних формувань поблизу Олександрівки в Донецьку, а також на аеродромі біля Переможного в Луганській області*.

Порушення режиму припинення вогню²

¹ На основі інформації, що надійшла від моніторингових команд станом на 19:30 31 березня 2021 року (за східноєвропейським часом).

² Детальнішу інформацію про всі випадки порушення режиму припинення вогню, а також мапи Донецької та Луганської областей, де відмічені всі згадані у звіті місця, представлено в додатку. Упродовж звітнього періоду камера СММ у Петрівському не функціонувала. Через погодні умови можливості ведення спостереження за допомогою деяких інших камер Місії були обмеженими.

³ У тому числі вибухи.

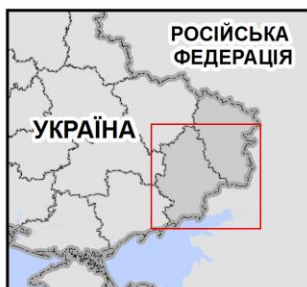
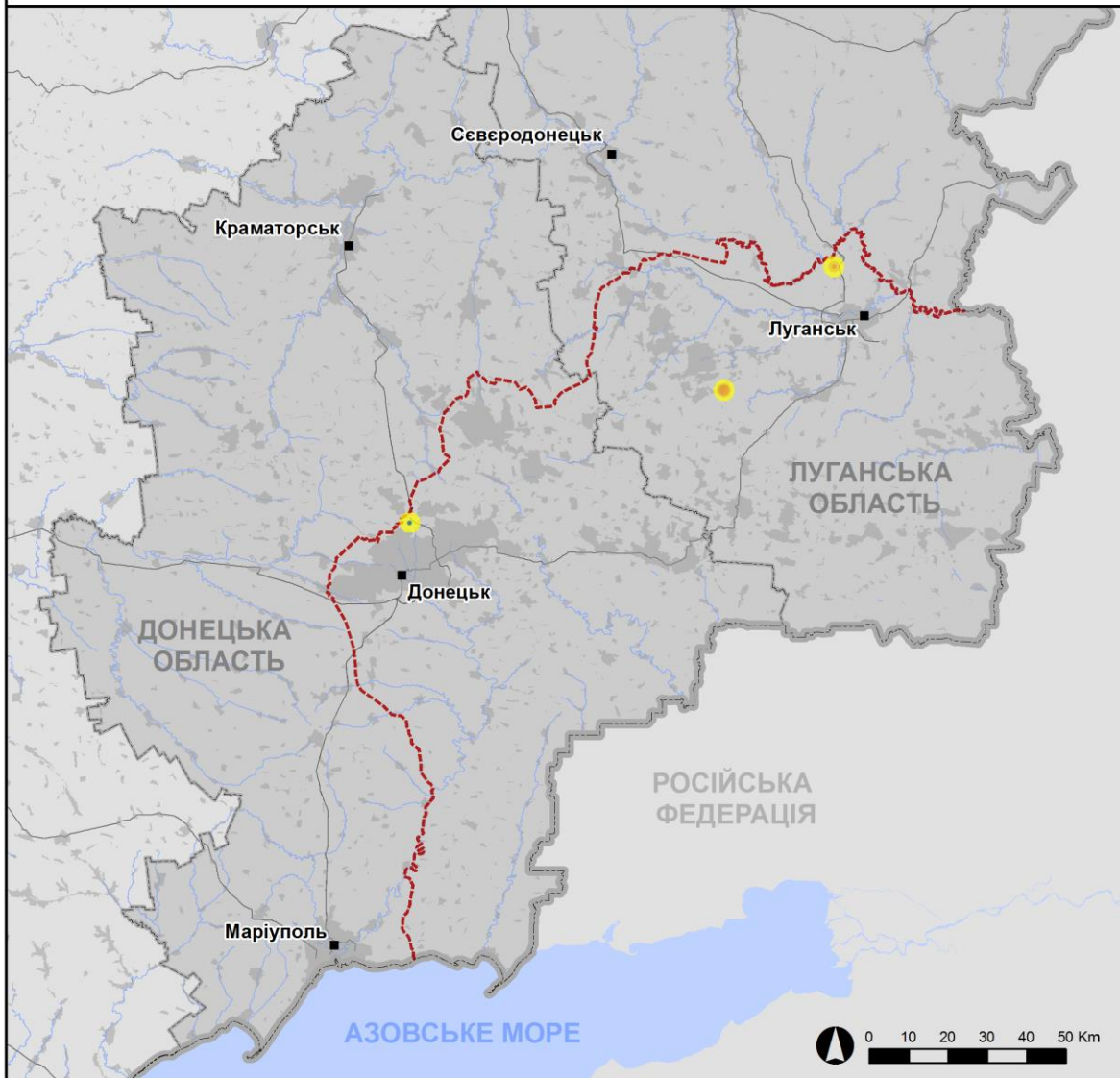
⁴ У тому числі внаслідок вогню з озброєння невстановленого типу.

Мапа із зафіксованими порушеннями режиму припинення вогню

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Спеціальна моніторингова місія в Україні

Зафіксовані СММ порушення режиму припинення вогню 31 березня 2021 р.

Концентрація порушень режиму припинення вогню

- Висока
-
- Низька
- Вибух
- Населений пункт
- Лінія зіткнення (орієнт.)

Джерела: адміністративні кордони — УКГП ООН; дороги, річки — проект OpenStreetMap; море — VLIZ (2005).
Акваторії МГО, інше — ОБСЄ.

Система координат: WGS 1984 UTM Zone 37N

Ця мапа надається винятково для наочності.
Відсутність помилок у мапі не гарантується,
а її зміст не означає, що СММ ОБСЄ
затверджує або ухвалює офіційний статус мапи.

© СММ ОБСЄ 2019 Не дозволяється використовувати,
копіювати, відтворювати, передавати, транслювати,
продавати, ліцензувати або застосовувати
без попереднього дозволу з боку ОБСЄ
у письмовому вигляді.
Створено: 01/04/2021

У Донецькій області Місія зафіксувала 1 порушення режиму припинення вогню, а саме вибух невизначеного походження, на південно-південний захід від Донецької фільтрувальної станції (ДФС; 15 км на північ від Донецька) (див. нижче). За [попередній звітний період](#) зафіксовано 13 порушень режиму припинення вогню на південь та захід від ДФС.

У Луганській області Місія зафіксувала 40 порушень режиму припинення вогню (жодних вибухів). Більшість порушень зафіксовано на південь від н. п. Бугаївка (непідконтрольний урядові, 37 км на південний захід від Луганська) (див. нижче). За [попередній звітний період](#) у цій області таких порушень не зафіксовано.

Після засідання Тристоронньої контактної групи 22 липня 2020 року, на якому була досягнута домовленість про додаткові заходи з посилення режиму припинення вогню, починаючи з 00:01 27 липня 2020 року і до кінця звітного періоду Місія зафіксувала щонайменше 13 830 порушень режиму припинення вогню в Донецькій і Луганській областях (зокрема 4 840 вибухів, 1 656 невизначених боєприпасів у польоті, 167 спалахів дульного полум'я, 71 освітлювальну ракету, а також щонайменше 7 096 черг і пострілів).

Члени збройних формувань заборонили патрулю СММ проїзд на блокпості біля Олександрівки Донецької області

Пополудні 31 березня на блокпості збройних формувань поблизу н. п. Олександрівка (непідконтрольний урядові, 20 км на південний захід від Донецька) член збройних формувань попросив спостерігачів відкрити причепа трьох автомобілів СММ для проведення візуального огляду. Члени патруля відмовилися це зробити. Незважаючи на вжиті впродовж наступної години зусилля зі сприяння перетину патрулем блокпоста в напрямку підконтрольних урядові районів, автомобілі СММ з причепами не пропустили. Приблизно через годину одному автомобілю дозволили проїхати через блокпост без причепа задля обміну дипломатичною поштою з іншим автомобілем СММ, що під'їхав із підконтрольних урядові районів. Після обміну дипломатичною поштою автомобіль повернувся до блокпосту біля Олександрівки і всі три автомобілі, залишивши блокпост, приїхали назад до непідконтрольного урядові Донецька (детальніше див. нижче та [Оперативний звіт СММ № 4/2021](#))*.

Такі заборони на блокпостах збройних формувань обмежують свободу пересування Місії через лінію зіткнення, таким чином перешкоджаючи виконанню її мандата. Упродовж останніх тижнів патрулі СММ двічі стикалися з аналогічними заборонами на блокпості збройних формувань поблизу Оленівки Донецької області (див. оперативні звіти СММ [№ 1/2021](#) та [№ 3/2021](#)).

Поблизу Бугаївки Донецької області, за оцінкою, у напрямку міні-БПЛА СММ стріляли зі стрілецької зброї

31 березня, перебуваючи на південній околиці н. п. Бугаївка (непідконтрольний урядові, 37 км на південний захід від Луганська) для здійснення оголошеного польоту безпілотного літального апарата (БПЛА) СММ малого радіуса дії, спостерігачі чули 10 черг і 15 пострілів із крупнокаліберного кулемету приблизно за 1,5–2,5 км на південний захід. За оцінкою, вогонь вели в напрямку БПЛА, що пролітав орієнтовно за

1,6 км на південний захід від місця розташування спостерігачів. Команда СММ приземлила БПЛА та залишила цей район*.

Смерть чоловіка унаслідок вогню зі стрілецької зброї поблизу невідконтрольної урядові Олександрівки Донецької області

Місія уточнювала повідомлення про те, що 22 березня чоловік загинув унаслідок ураження вогнем зі стрілецької зброї в н. п. Олександрівка (невідконтрольний урядові, 20 км на південний захід від Донецька).

25 березня персонал моргу в невідконтрольному урядові Донецьку повідомив СММ, що 22 березня у морг було доставлено тіло чоловіка (70–79 років) з пораненнями в області грудної клітки та плеча, що характерні для уражень від вогню зі стрілецької зброї. Того ж дня жінка, яка представилася донькою померлого, телефоном повідомила спостерігачам про те, що 22 березня в Олександрівці її батька було вбито кулею, коли він стояв на подвір'ї свого будинку.

31 березня жінка (невідомого віку), яка представилася сусідкою померлого, телефоном повідомила спостерігачам про те, що 22 березня після полудня вона була надворі біля свого будинку по вулиці Челюскінців на західній околиці Олександрівки та бачила свого сусіда, який порався з курями на подвір'ї свого будинку. Жінка сказала, що вона почула гучний постріл та сховалася до свого будинку, а невдовзі, почувши крики, побігла до сусідського двору. У дворі вона побачила сусіда, який лежав на землі, а біля його голови була кров. Вона повідомила, що зателефонувала до швидкої допомоги, а медичні працівники попросили її доставити чоловіка до вулиці Леніна через те, що в її районі не припинявся обстріл.

У 2021 році СММ підтвердила інформацію щодо двох інших жертв серед цивільного населення (чоловіки) внаслідок вогню зі стрілецької зброї в Олександрівці (див. щоденні звіти СММ від [16 травня 2021 року](#) та [25 травня 2021 року](#)).

Ділянки розведення в районах Станиці Луганської, Золотої й Петрівської⁵

Проводячи моніторинг на ділянці розведення в районі н. п. Станиця Луганська (невідконтрольний урядові, 16 км на північний схід від Луганська), команда СММ констатувала там спокійну ситуацію.

Перебуваючи неподалік блокпоста збройних формувань південніше ділянки розведення в районі н. п. Золоте (невідконтрольний урядові, 60 км на захід від Луганська), спостерігачі бачили 4 членів збройних формувань (з нарукавними пов'язками з написом «СЦКК»); двоє з них пройшли вглиб ділянки до місця приблизно за 350 м на північ від її південного краю, а потім повернулися в супроводі автомобіля швидкої допомоги (з водієм, чоловіком та 2 жінками в захисних медичних костюмах).

Перебуваючи неподалік того ж блокпоста, спостерігачі знову бачили 8 контейнерів всередині, на краю та південніше південного краю ділянки.

⁵ Розведення передбачено Рамковим рішенням Тристоронньої контактної групи про розведення сил і засобів від 21 вересня 2016 року.

Здійснюючи моніторинг у трьох різних місцях поблизу ділянки розведення в районі н. п. Петрівське (непідконтрольний урядові, 41 км на південь від Донецька), спостерігачі констатували там спокійну ситуацію.

Відведення озброєння

СММ продовжувала здійснювати моніторинг відведення озброєння, передбаченого Меморандумом, а також Комплексом заходів і Доповненням до нього.

Місія виявила 15 реактивних систем залпового вогню, розміщених із порушенням ліній відведення в непідконтрольному урядові районі Луганської області.

За лініями відведення, але поза виділеними місцями зберігання озброєння СММ виявила 9 одиниць озброєння в підконтрольних урядові районах Донецької області та 18 одиниць озброєння в непідконтрольних урядові районах Луганської області (детальніше див. таблиці нижче).

Місця зберігання озброєння

У постійному місці зберігання важкого озброєння в непідконтрольному урядові районі Луганської області

31 березня

спостерігачі відзначили, що 7 реактивних систем залпового вогню (БМ-21 «Град», 122 мм) та 5 буксируваних гаубиць (2А65 «Мста-Б», 152 мм) бракувало вперше.

Ознаки військової присутності та присутності військового типу в зоні безпеки⁶

Місія зафіксувала бойові броньовані машини в підконтрольних урядові районах Донецької та Луганської областей (детальніше див. таблицю нижче).

Протитанкові міни біля Гольмівського, Доломітного, Травневого і Зайцевого Донецької області

26 березня приблизно за 1,2 км на північ від н. п. Гольмівський (непідконтрольний урядові, 49 км на північний схід від Донецька) БПЛА СММ середнього радіуса дії [знову](#) зафіксував 10 протитанкових мін поперек дороги та вкотре ще 6 протитанкових мін поперек дороги приблизно за 800 м на західно-південний захід від н. п. Доломітне (53 км на північний схід від Донецька), що, за оцінкою, належать збройним формуванням. Спостерігачі також [знову](#) зафіксували 9 протитанкових мін приблизно за 600 м на південний захід від Доломітного, що, за оцінкою, належали Збройним силам України.

Того ж дня БПЛА [знову](#) зафіксував 26 протитанкових мін приблизно за 800 м на західно-південний захід від н. п. Травневе (підконтрольний урядові, 51 км на північний схід від Донецька) та вкотре ще 8 протитанкових мін уздовж дороги орієнтовно за 1,2 км на східно-південний схід від Травневого. Всі ці міни, за оцінкою, належать Збройним силам України.

⁶ Згадана в цьому розділі техніка не підпадає під дію Мінських угод щодо відведення озброєння.

30 березня приблизно за 2,9 км на південно-південний схід від Зайцевого БПЛА СММ середнього радіуса дії зафіксував 22 протитанкові міни поперек дороги, що, за оцінкою, належали Збройним силам України (для ознайомлення з результатами попередніх спостережень у цьому районі див. [Щоденний звіт СММ від 27 жовтня 2021 року](#)).

Зусилля СММ зі сприяння уможливленню техобслуговування та забезпеченню роботи життєво важливих об'єктів цивільної інфраструктури

Місія і далі сприяла забезпеченню функціонування ДФС. Перебуваючи поблизу станції, спостерігачі чули 1 вибух невизначеного походження, за оцінкою, у радіусі 5 км від ДФС.

СММ також сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення планового огляду та обслуговування залізничних колій, а також видалення рослинності в н. п. Вільхове (підконтрольний урядові, 22 км на північний схід від Луганська) та технічного обслуговування ліній електропередачі в Золотому-5 (Михайлівці).

Ситуація на КПВВ і відповідних блокпостах

У Донецькій області спостерігачі відзначили, що контрольний пункт в'їзду-виїзду (КПВВ) поблизу н. п. Гнутове (підконтрольний урядові, 90 км на південь від Донецька) був відкритим, однак не зафіксували пасажиро-транспортного потоку.

У Луганській області Місія констатувала, що КПВВ у Станиці Луганській був відкритим, а пішоходи очікували в чергах на перехід в обох напрямках.

Спостерігачі також відзначили, що КПВВ біля Золотого та в н. п. Щастя (підконтрольний урядові, 20 км на північ від Луганська) були відкритими, однак відповідні блокпости збройних формувань південніше ділянки розведення в районі Золотого та за 3 км на південний схід від мосту в Щасті були закритими.

СММ продовжувала стежити за ситуацією в Херсоні, Одесі, Львові, Івано-Франківську, Харкові, Дніпрі, Чернівцях і Києві.

***Обмеження свободи пересування та інші перешкоди у виконанні мандата СММ**

Робота з моніторингу та свобода пересування СММ обмежені загрозами у сфері безпеки, включаючи ризики, пов'язані з наявністю мін і невибухлих боєприпасів, а також іншими перешкодами, які щодня змінюються. Мандат СММ передбачає вільний і безпечний доступ по всій Україні. Усі підписанти Мінських угод погодилися з необхідністю вільного та безпечного доступу, а також із тим, що обмеження свободи пересування СММ є порушенням і що на такі порушення необхідно швидко реагувати. Вони також дійшли згоди, що Спільний центр з контролю та координації (СЦКК) повинен сприяти такому реагуванню та здійснювати загальну координацію робіт з розмінування. Однак збройні формування в окремих районах Донецької та Луганської областей часто відмовляють СММ у доступі до районів, прилеглих до непідконтрольних урядові ділянок кордону України (наприклад, див. [Щоденний звіт СММ від 30 березня 2021 року](#)). Діяльність СММ у Донецькій та Луганській областях,

як і раніше, залишалася обмеженою після того, як [23 квітня 2017 року поблизу Пришиба стався інцидент, який призвів до загибелі людини](#). Унаслідок цього спроможність Місії вести спостереження залишалася обмеженою.

Заборона доступу:

- На в'їзді до колишнього аеропорту поблизу н. п. Переможне (непідконтрольний урядові, 19 км на південь від Луганська) член збройних формувань відмовив спостерігачам у доступі, заявивши, що там проходить підготовка до параду на честь перемоги, запланованого на 9 травня.
- 31 березня на блокпості збройних формувань поблизу н. п. Олександрівка (непідконтрольний урядові, 20 км на південний захід від Донецька) члени збройних формувань відмовили патрулю СММ у проїзді (для проведення обміну причепами) після того, як спостерігачі відмовилися відкрити причепа автомобілів Місії для проведення візуального огляду. Приблизно через годину через блокпост дозволили проїхати лише одному автомобілю без причепа задля зустрічі та обміну дипломатичною поштою з четвертим автомобілем СММ, що під'їхав із підконтрольних урядові районів. Після обміну дипломатичною поштою усі три автомобілі повернулися до непідконтрольного урядові Донецька (див. вище)

Регулярні обмеження на ділянках розведення сил і засобів і через міні/невибухлі боєприпаси:

- Не здійснивши суцільного розмінування, вилучення невибухлих боєприпасів та усунення інших перешкод, сторони і далі відмовляли СММ у необмеженому доступі, а також у можливості пересуватися окремими дорогами, які раніше були визначені як важливі для здійснення Місією ефективного моніторингу та для пересування цивільних осіб.

Інші перешкоди:⁷

- 28 березня, пролітаючи над районами біля н. п. Новоселівка Друга (підконтрольний урядові, 23 км на північ від Донецька) БПЛА СММ дальнього радіуса дії зазнавав впливу перешкод сигналу GPS (за оцінкою, унаслідок імовірного глушіння).
- 31 березня, перебуваючи на південно-східній околиці н. п. Бугаївка (непідконтрольний урядові, 37 км на південний захід від Луганська) для здійснення оголошеного польоту БПЛА малого радіуса дії, спостерігачі чули 25 черг і пострілів із крупнокаліберного кулемету (за оцінкою, вогонь вели по БПЛА). Команда Місії приземлила літальний апарат та залишила цей район (див. вище).

⁷ У випадках ймовірного глушіння та глушіння, згаданих у цьому розділі, перешкоди сигналу могли створювати з будь-якого місця в радіусі кількох кілометрів від місцеположення БПЛА.

Таблиця озброєння

Озброєння, розміщене з порушенням ліній відведення

Дата	К-ть одиниць озброєння	Вид озброєння	Місце	Джерело спостереження
непідконтрольні уряду райони				
31.03.2021	15	реактивна система залпового вогню (БМ-21 «Град», 122 мм)	поблизу н. п. Хрустальний (кол. Красний Луч, 56 км на південний захід від Луганська)	патруль

Озброєння, розміщене за лініями відведення, але за межами виділених місць зберігання озброєння

Дата	К-ть одиниць озброєння	Вид озброєння	Місце	Джерело спостереження
підконтрольні уряду райони				
30.03.2021	3	буксирувана гаубиця (невстановленого типу)	поблизу н. п. Яблунівка (49 км на північ від Донецька)	БПЛА дальнього радіуса дії
	3	танк (невстановленого типу)	поблизу н. п. Олександропіль (43 км на північ від Донецька)	
31.03.2021	3	буксирувана гаубиця (невстановленого типу)	поблизу н. п. Вишневе (44 км на північний захід від Донецька)	патруль
непідконтрольні уряду райони				
31.03.2021	3	танк (Т-64)	на полігоні поблизу н. п. Мирне (28 км на південний захід від Луганська);	патруль
27.03.2021	9	танк (невстановленого типу)	на полігоні поблизу н. п. Міусинськ (62 км на південний захід від Луганська) та біля нього, де за даними повітряного спостереження також виявлено наявність 29 бойових броньованих машин ⁸	повітряне спостереження
	6	самохідна гаубиця (невстановленого типу)		

Таблиця ознак військової присутності та присутності військового типу в зоні безпеки⁹

Дата	К-ть	Вид	Місце	Джерело спостереження
підконтрольні уряду райони				
30.03.2021	1	бойова броньована машина (невстановленого типу)	поблизу н. п. Перше Травня (57 км на північний захід від Донецька)	БПЛА середнього радіуса дії
31.03.2021	2	бронетранспортер (типу БТР)	у житловому районі н. п. Щастя (20 км на північ від Луганська)	патруль

⁸Згадані в цьому розділі бойові броньовані машини не підпадають під дію Мінських угод щодо відведення озброєння.

⁹ Згадана в цьому розділі техніка не підпадає під дію Мінських угод щодо відведення озброєння.

Таблиця порушень режиму припинення вогню станом на 31 березня 2021 року¹⁰

Місце розміщення СММ	Місце події	Спосіб	К-ть	Спостереження	Опис	Озброєння	Дата, час
приблизно 700 м на ЗхПдЗх від залізничного вокзалу в н. п. Ясинувата (непідконтрольний уряду, 16 км на ПнСх від Донецька)	3–4 км на ПдЗх	чули	1	вибух	невизначеного походження (у радіусі 5 км від Донецької фільтрувальної станції)	Н/Д	31.03, 12:44
приблизно 2,5 км на Сх від н. п. Весела Гора (непідконтрольний уряду, 16 км на Пн від Луганська)	3–4 км на ПдЗх	чули	3	черга		стрілецька зброя	31.03, 11:05
	3–4 км на ПдЗх	чули	12	черга		стрілецька зброя	31.03, 11:11
південно-східна околиця н. п. Бугаївка (непідконтрольний уряду, 37 км на ПдЗх від Луганська)	1,5–2 км на ПдЗх	чули	15	постріл		великокаліберний кулемет	31.03, 11:51
	1,5–2 км на ПдЗх	чули	10	черга		великокаліберний кулемет	31.03, 11:51

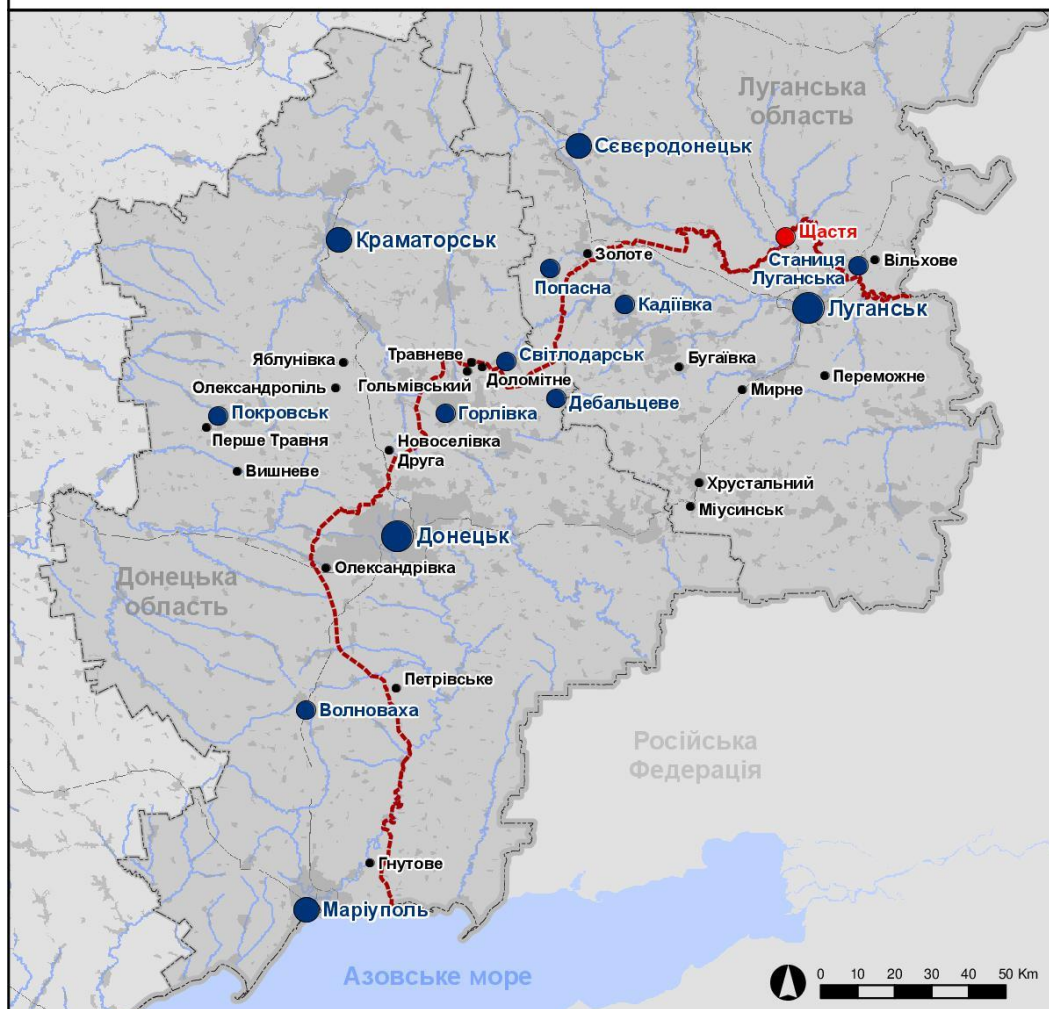
¹⁰ У таблиці вказані лише порушення режиму припинення вогню, які були зафіксовані безпосередньо патрулями Місії чи камерами СММ, а також ті випадки, які Місія оцінює як навчання з бойовою стрільбою, контрольовані підриви, тощо. Зазначені деталі, а саме: відстань, напрямок, тип зброї тощо, базуються на оцінках, зроблених спостерігачами на місцях і спеціалістами з технічного моніторингу, і необов'язково завжди є точними. Напис «невідомо» (Н/Д) означає, що СММ не змогла підтвердити таку інформацію у зв'язку з відстанню, погодними умовами, технічними обмеженнями та/або з інших причин. Одні і ті ж самі, за оцінкою СММ, порушення режиму припинення вогню, зафіксовані паралельно декількома патрулями/камерами, відображаються у таблиці лише один раз.

Мапа Донецької та Луганської областей¹¹

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Спеціальна моніторингова місія в Україні

Населені пункти, згадані у звіті від 01 квітня 2021 року

- моніторингова команда / патрульний центр
- патрульний центр
- передова патрульна база
- місце, звідки співробітники СММ були тимчасово передислоковані
- згаданий у звіті населений пункт
- - - лінія зіткнення (орієнт.)

Джерело: адміністративні кордони – УКГ П ООН; дороги, ріки – проєкт OpenStreetMap; море – VLIZ (2005). Акваторія МГО; інше – ОБСЄ.

Система координат: WGS 1984 UTM Zone 37N

Ця мапа надається винятково для наочності. Відсутність помилок у мапі не гарантується, а її зміст не означає, що СММ ОБСЄ затверджує або ухвалює офіційний статус мапи.

© ОБСЄ 2019 Не дозволяється використовувати, копіювати, відтворювати, передавати, транслювати, продавати, ліцензувати або застосовувати без попереднього дозволу з боку ОБСЄ у письмовому вигляді.

Створено: 01/04/2021

¹¹ За рішенням Постійної ради №1117 від 21 березня 2014 року, СММ базується в десяти містах на всій Україні (Херсон, Одеса, Львів, Івано-Франківськ, Харків, Донецьк, Дніпро, Чернівці, Луганськ і Київ). Ця мапа східної України призначена для ілюстративних цілей. На ній вказані населені пункти, згадані у звіті, а також ті, де є офіси СММ (моніторингові команди, патрульні центри та передові патрульні бази) в Донецькій і Луганській областях. (Червоним кольором виділено передову патрульну базу, з якої співробітники СММ були тимчасово передислоковані згідно з рекомендаціями експертів з безпеки з деяких держав-учасниць ОБСЄ та з урахуванням вимог СММ щодо безпеки. СММ використовує ці приміщення у світлу пору доби, а також патрулює в цьому населеному пункті вдень).